

Tárgytematika

Félév:	2013/14/1
Tárgynév:	Néprajz
Tárgykód:	ANTKTA1051
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	1/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Oktatás célja:

Célok, feladatok:

Az előadások célja a magyar népi kultúra megismertetése, értékeinek beépítése az oktató-nevelő munkába. A néprajzi és folklór előadások segítségével a népi kultúra alapfogalmainak megtanítása. Átfogó ismeretek nyújtása a magyar falusi életmódról, életről.

Tantárgy tartalma:

Az előadások témakörei:

1. Bevezetés a néprajzba. A magyar néprajztudomány története, kutatási ágai.
A legfontosabb szakirodalom, források, kutatási irányzatok megismertetése.
2. A gyűjtés módszertana, etikája, szakmódszertani ismeretek, a tudományos munka módszerei. Néprajzi dolgozat írásának módszertana és gyakorlata.
3. Magyar etnográfiai csoportok, néprajzi tájak, különösen szűkebb régiókhöz tartozó tájak és kultúrájuk. (Szigetköz, Rábaköz, Hanság, Sokoróalja)
4. A falusi gyermekek élete, a gyermekkor költészete, kutatástörténete.
5. A gyermekfolklór műfajai: mondóka, dajkarím, énekes körjáték, kiszámoló, stb.
6. A népmese, népmonda kutatástörténete, műfaji sajátosságai, típusai.
(Kiemelve a Kisalföldre vonatkozó irodalmat).
7. A ballada típusai, a műfaj keletkezéstörténete, helyi népballadák.
8. A népdalkutatás története, tartalmi csoportjai, stílusai.
9. Népdalaink szimbolikája, hivatásos művészettel való kapcsolata.
10. Népszokások. Jeles napok szokásai, naptári ünnepek, kiemelve szűkebb hazánkra vonatkozó kutatásokat.
11. Népszokások. Az emberi élet szokásai, átmeneti rítusai (keresztelő, lakodalom, halál).
12. A magyar nép hiedelemvilága, világképe, és annak megjelenése más folklór műfajokban.
Népi vallásosság.
13. A néprajz- és folklórismeret felhasználásának lehetőségei a tanóra és szabadidős

Tárgytematika

Félév:	2013/14/1
Tárgynév:	Néprajz
Tárgykód:	ANTKTA1051
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	1/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Tantárgy tartalma:

tevékenység keretében.

Az előadások során a hallgatókat a téma több szempontú megközelítése segíti az ismeretek megszerzésében (előadás, videofilm, múzeumi gyűjtemények, kutatóhelyek megtekintése, gyűjtés módszertani bemutató).

Számonkérési és értékelési rendszere:

Követelmények:

Ismerjék a hallgatók a magyar népi kultúra területeit, ismertető jegyeit. Tudják alkalmazni oktató-nevelő munkájukban, a tárgyi kultúra- és folklór alkotásait. Használni tudják a néprajz különböző forrásait, kutatási módszereit.

A félév értékelése: vizsga

Kötelező irodalom:

Ajánlott irodalom:

- Andrásfalvy Bertalan: Néprajzi alapismeretek. Néptáncosok Kiskönyvtára. Budapest, é. n.
- Balassa Iván-Ortutay Gyula: Magyar néprajz. Budapest, 1979.
- Barsi Ernő: Néprajz az általános iskola kezdő szakaszában. In: Tanítók kiskönyvtára. Budapest, 1992.
- Barsi Ernő: Daloló Szigetköz. Győrzámoly, 1995.
- Bartók Béla: A magyar népdal. Budapest, 1924.
- Bálint Sándor: Népünk ünnepei. Az egyházi év néprajza. Budapest, 1938.
- Bálint Sándor: Karácsony, húsvét, pünkösd. Budapest, 1989.
- Diószegi Vilmos: A pogány magyarok hitvilága. Budapest, 1967.
- Dömötör Tekla: A magyar nép hiedelmvilága. Budapest, 1981.
- Dömötör Tekla: Magyar népszokások. Budapest, 1983.
- Erdélyi Zsuzsanna: Hegyet hágék, lőtőt lépék. Archaikus népi imádságok. Budapest, 1976.
- Gazda Klára: Gyermekvilág Esztelneken. Bukarest, 1980.
- Gönczi Ferenc: A somogyi gyermek. Kaposvár, 1937.
- Kapros Márta: A születés szokásai és hiedelmei az Ipoly mentén. Debrecen, 1986.
- Kerényi György: Gyermekjátékok. MNT I. Budapest, 1951.

Tárgytematika

Félév:	2013/14/1
Tárgynév:	Néprajz
Tárgykód:	ANTKTA1051
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	1/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Kötelező irodalom:

- Kerényi György: Jeles napok. MNT II. Budapest, 1953.
Kerényi György: Magyar énekes népszokások. Budapest, 1982.
Kiss Áron: Gyermekjáték-gyűjtemény. Budapest, 1891.
Kósa László-Filep Antal: A magyar nép táji-történeti tagolódása. Budapest, 1983.
Kósa László-Szemerikényi Ágnes: Apáról fiúra. Budapest, 1973.
Kunt Ernő: Az utolsó átváltozás. A magyar parasztság halálképe. Budapest, 1987.
Liszka József: Ágas-bogas fa. Dunaszerdahely, 1992.
Luby Margit. Bábalelte babona. Budapest, 1936.
Lükő Gábor: A magyar lélek formái. Budapest, 1942.
Magyar Néprajz V. Népköltészet. Főszerkesztő: Vargyas Lajos, Budapest, 1988.
Magyar Néprajz VI. Népzene- Néptánc- Népi játék. Főszerkesztő: Dömötör Tekla, Budapest, 1990.
Magyar Néprajz VII. Népszokás- Néphit- Népi vallásosság. Főszerkesztő: Dömötör Tekla, 1990.
Morvay Judit: Asszonyok a nagycsaládban. Budapest, 1981.
Ortutay Gyula: Kis magyar néprajz. Budapest, 1958.
Pócs Éva: Szem meglátott, szív megvert. Magyar ráolvasások. Budapest, 1986.
Róheim Géza: Magyar néphit és népszokások. Budapest, 1925.
Tátray Zsuzsanna - Karácsony Molnár Erika: Jeles napok, ünnepi szokások. Budapest, 1997.
Timaffy László: A Tündértó titka. Budapest, 1987.
Timaffy László: Rábaköz és a Hanság. Győr, 1991.
Timaffy László: Táltosok, tudósok, boszorkányok. Kisalföldi népmondák. Győr, 1992.
- Oktató: Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna